

izposluje tožbo na stroške UJU. Toži pa naj upokojena oseba, ki je izven območja § 71. 8. Dejstvo, da imajo istotam sedež Savez uradn. zadrug, Savez drž. činovnikov in Izvršni odbor UJU nas sili, da pozovemo poverjeništvu, da razčisti energično in brezobzirno tasle vprašanja: a) Je li Izvršni odbor vedel, da se tozadevna uredba snuje? Kaj je ukrenil, da jo prepreči? Je li opozoril poverjeništvu na pretečo nevarnost? b) Ali je izposloval uredbo morda Savez drž. činovnikov? Ako ne oficijelno, morda vodilne osebe? Kateri so dokazi, če in kaj je storil Savez v našo obrambo? — Mi ne obdolžujemo in ne obtožujemo nikogar, dokler nimamo jasnih dogovorov na gornja vprašanja, ki torej ne temelje na trditvah, nego le na domnevi možnosti. Zahtevamo pa jasnih računov, katere bomo kvitirali z jasnimi računi s svoje strani. — Celjsko učiteljsko društvo.

— Prispevek k poročilu o Prekmurju. Zdi se mi, da je tovariš s člankom »Sola in narode« z dne 25. maja 1928 pričel razmišljati zelo važno vprašanje. Škoda le, da temu članku ne sledijo še drugi kot nadaljevanje prvega. Samo z enim člankom kmalu pozabimo na tako pereče vprašanje, katero bi moral zanimati vsakega učitelja. Res je, da bo težko se uživati v razmere v Prekmurju samo s članki, treba je iti tja, slišati mnenja ljudi. Samo v par potezah bi rada očrtala utise iz neke šole v Prekmurju. Edin razred: vsa oprema skrajno zanemarjena. Klopji potisnjene naprej, da je zadaj dovolj prostora za razne instrumente, na katere vadijo šoli odrastli mladeniči. Na zidu slika Hunjadija, slike raznih madžarskih zmagoslavij, bojov, spredaj Nj. Vel. kralj Aleksander. V omari zgoraj zvezki, spodaj madžarska knjižnica in neke cunje, ki so baje ostanek madžarskih zastav, kateri se pač morajo hraniti v spomin na »zlate čase«. Sola je verska (evang.) in jo vzdržuje občina. Glavno besedo ima g. upravitelj, ki je bil nekdanj poslan semkaj od madžarske vlade v raznarodovalne namene. In mislite, da ti ljudje skrivajo svoje poslanstvo? Čemu? Kdo se mu upa zoperstavljati? Saj tudi ni nič hudega, če se učenca oprosti poletnega pouka, v šoli, kjer se mora poučevati v slovenskem učnem jeziku in se ga pošlje v madžarsko manjšinsko šolo, da se tam navzije »pravega duha«. In kaj zato, če se sploh ne pregleduje uradnih spisov! To so malenkosti, za katere se lahko »zgliha«, kot to delajo z davki v Murski Soboti. Kako pa med ljudstvom? Učenci so me naravnost presenetili. Vso so me obložili s cvetjem in še sedaj dobivam njihov razglednice. Pri ljudstvu je sploh zelo hvaležno polje, škoda, da so še vedno pod vplivom »domačih inteligentov«. V začetku so zelo nezaupni, a ko jih pridobiš, bi ti dali dušo. Če pa je pri njih nezaupanje do učiteljstva, ali ni to tudi upravičeno? Kako zelo se motijo naša oblastva, če mislijo, da bodo narod dvignila z začetnicami, ki le trpe pod madžarskimi upravitelji in s kazensko premeščeni. V Prekmurju je treba mož, močnih, narodnih učiteljev. Preskrbeti jim stanovanja, če treba naj dobe za to posebno nagrado in naj delajo in pomagajo ubogemu ljudstvu. — Jugoslavija si je priključila to ozemlje, a mu sedaj reže najslabši kruh. Saj več ne veš, da si v Jugoslaviji, ko enkrat prideš v Mursko Sobotu. Še slovenskega ne slišiš več na ulicah. Od kod naj čaka torej to ljudstvo pomoči in opore? Kakšno krivico delamo tamkajšnjemu ljudstvu, ko prihajamo med nje kot v jugoslovensko Sibirijo! Ali mislite, da oni tega ne čutijo? — Ona lepa, mirna pokrajina, a tako hladna z ljudstvom, ki kot goba srka kar mu damo dobrega, ždi utesnena tam ob meji. Tovariši! V naši organizaciji je moč, pomagajmo bratom, dvignimo jih, a najprej iztrebimo plevel iz naših vrst!

— Društva, ki niso poslala mesečnih prijav. Učiteljska društva, ki kljub vsem opominom še niso poslala mesečnih prijav, so: Murska Sobotu od decembra dalje, Marnberg od februarja dalje, Kozeje od marca dalje, Logatec od aprila dalje, Brežice-Sevnica od maja dalje, Litijski in Ptuj pa za junij. Ponovno prosim, da imenovana društva to nemudoma store, ker bom sicer primoran, v svrhu zaključitve letnega računa, vsa ta društva obremeniti pavšalno navzgor. Istočasno prosim, da pošljejo vsa društva, ki dolgujejo glavni upravi, pripadajoče zneske, ker ima uprava velike obveznosti ob sklepu poslovne dobe. Glavni blagajnik UJU.

— Računovodstvo del. min. fin. v Mariboru se je preselilo z 2. julijem v vladno palačo na Bleiweisovi cesti, vhod iz Erjavčeve ulice, pritličje.

— Maturanti mariborskega učiteljskega iz l. 1880., 1881. in 1882. Spored sestanka v Slov. Bistrici dne 7. in 8. julija t. l. obsega sledeče točke: v soboto zvečer ob 8. (20.) uri zabavni večer (iz prijaznosti nastopi tamkajšnji učiteljski orkester); v nedeljo zarano služba božja za pokojne naše tovariše in profesorje — predpoldan razgled mesta in bližnje okolice — opoldne skupni obed. Zabavni večer in obed se vršita v hotelu »Beograd«. Za popoldanski izlet z avtom v Rog. Slatino in nazaj se je takoj javiti še posebej. K udeležbi se je priglasilo še pet starejših tovarišev. Dobro došli. Na veselo in zdravo snidenje. Prijave sprejema A. Porekar, Maribor.

— Matura na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. Pod predsedstvom g. vseučilišnega profesorja dr. Aleksandra Stojčičevića so se vršili v dneh od 13. do 23. t. m. ustni zrelostni izpiti na državnem moškem učiteljskem. Zrelostni izpiti so napravili: Ambrožič Ladislav, Babnik Ivan, Babnik Josip, Bregar Ivan, Costa Anton (z odliko), Cebohin Franc (z odliko), Dolenc Stanislav, Gabrovec Rudolf, Grum Daniel, Horvat Božidar (z odliko), Hrovat Emil (z odliko), Jezeršek Ivan, Kokalj

Franc (z odliko), Koleša Bogomir, Kompoš Peter, Korenčan Lovro, Kotnik Konrad, Kovčič Vladimir (z odliko), Kramer Mihael (z odliko), Kramer Franc, Kržišnik Gustav, Kus Bogumil, Kušar Karel, Lampič Stanko, Ljubič Anton, Mahkota Milan, Mikulec Oton, Mokorel Viktor, Perpar Vekoslav, Plevelj Viktor, Ponikvar Stanko (z odliko), Salberger Bogomir, Sila Milan, Simčič Josip, Skubič Vinko, Svetina Vladimir, Šinigoj Boris, Torelli Janjo, Urbančič Branko, Vertačnik Ivan (z odliko), Vertačnik Milan (z odliko), Zitnik Maks. — K zrelostnim izpitom je bilo pripuščeno 49 kandidatov. Zrelostni izpit z odliko je napravilo 10 kandidatov, zrelih je 32 in 7 kandidatov je dovoljen ponavljalni izpit v septembru.

— 20-letnica mature moškega učiteljskega v Ljubljani. Zbirališče 21. julija (sobota) zvečer v kavarni »Evropa« v Celju. Posebej ne bo vabljen nihče!

— Sedanjim in bivšim članom doljelelendavskega učiteljskega društva! Na zborovanju v Dubrovniku dne 23. junija so sklenili navzoči sledeče: Vsi člani, bodisi v srezu ali ki so bili prestavljeni v drug srez in dolgujejo članarino, morajo isto v najkrajšem času poravnati. Kdor dolguje večji znesek, sme to storiti v treh zaporednih mesečnih obrokih. Ako se dolžniki, ki so bili prestavljeni v drug srez, ne bodo v najkrajšem času odzvali temu pozivu, jih bo izterjal tovariš blagajnik. Proti vsem, ki ne bodo storili svoje članske dolžnosti do 1. oktobra, bomo morali, dasi zelo neradi, uvesti sodno postopanje. — Tajnica: Asta Šinigoj.

— Članom sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljubljani namerava naročiti za svoje člane razne čebulnice (tuljane, hiacinte, narcize itd.), in sicer najlepše in najnovije gomolnice in trajnice, za jezensko saditev od priznanih in solidnih tvrdk iz Holandske in Nemčije. Katere vrste teh cvetlic nameravamo naročiti, priporočamo, da člani prečitajo številko 6. in 7. lanskega »Sadjarja in vrtnarja«. Cene bodo približno iste, kakor lansko leto. Naročila sprejema v imenu podružnice g. Avgust Bukovec, računski nadsvetnik v pok., Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 14, in sicer le do 1. avgusta t. l., kjer se dobe tudi vsa zavedna pojasnila. — Tajnik.

— »Ženski List«. Izašao je v elegantnoj opremi 7. broj (juli) ovog objavljenog mesečnika za modu, zabavu i kućanstvo, uredjenog od naše poznate novinarkice i spisateljice gdje Zagorke. I ovaj broj donosi na 20 stranica velikog formata najnovije i probane modele, od kojih mnogi u bojama, i obilje modernih i narodnih ručnih radova. Opsežen tekstovni dio sačinjava po sebi opsežnu žensku reviju, u kojoj uz zanimivo književno i zabavno štivo, svaka naša žena — i domaćica i majka i djevojka — nalazi sve što ju interesira. Među ostalim članci i rubrike o zdravstvu, kosmetici, društvenosti, odgoju djece, kućanstvu, kuhanju itd. daju bezbroj praktičnih uputa. »Ženski List« stoji u pretplati za tri mjeseca Din 45, a naručuje se kod Uprave »Z. L.« u Zagrebu, Samostanska ulica 2/I.

— Samo predsek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočeri rodinah uživajo ZIKO brez primese zrnat kave v popolno zadovoljnost. ZIKO dobite v vsaki trgovini v rdečih zavitkih.

Kronika.

— Ministarstvo prosvete i »Učiteljski Tovariš«. U »Učiteljskom Tovarišu« nalazi se stupac zvan »Crna deska«, u kojem se pod naslovom: »Kaj se godi?« kritizira sve ono, čime se bezpotrebno ili nepravedno zadire u život škole ili slovenačkog učiteljstva, pa došlo to, bilo mu s koje drage strane. U nekoliko posljednjih bilješki podvrgnute su kritici i neke odluke ministarstva prosvjete, pa je radi toga određena disciplinska istraga protiv urednika i izdavača lista gg. Ivana Dimnika i Andreja Skulja te izdan državnom odvjetniku nalog, da protiv njih podigne tužbu s razloga, što da je tim bilješkama povrijeđen autoritet školske vlasti, tangirana vjerska i plemenska osjetljivost, nadležnost ministarstva vojske itd. Prativši tu »Crnu desku«, ne možemo se saglasiti s tom optužbom, jer očito bazira na nesporazumu. Svako organizaciji prva je i najglavnija svrha, da njezini predstavnici brane i zastupaju interese svoga staleža uopće, kao i interese pojedinih članova, u koliko drže da su povrijeđeni. Predstavnici moraju se za nje boriti svim mogućim i dopuštenim sredstvima, a u prvom redu javnim protestom i kritikom putem štampe. Ne čine to oni iz prkosa ili nepoštivanja, pretpostavljene si vlasti, već radi nužde i težnje, da članovima organizacije bude bolje ili da spriječe ili ublaže možebitnu hotimičnu ili nehotičnu nepravilnost ili samovolju. Svaki čovjek, pa i stvaratelj ministarskih odluka, može pogriješiti. Više oči više vidi, gdje se pogriješilo, te ima pravo tražiti, da se pogriješka ukloni ili popravi. — Kad predstavnici organizacije ne bi pazili i radili u skladu s tom svrhom organizacije, ne bi imalo smisla, da organizacija postoji. I drugovi Dimnik i Skulj kao predstavnici slovenačkog učiteljstva vršili su spomenutom kritikom samo svoju dužnost. Pri tome vodila ih je ali najplemenitija nakana. Nije im bilo na pameti, da nekoga vrijeđaju, već jedino da upru prstom na ono, što je po shvaćanju njihove organizacije štetno po školu, stalež ili učiteljstvo, pa da se to popravi ili ublaži. — Pisali su muževno, otvoreno, iskreno i ožbiljno, pa se tako trebalo i shvatiti. Sloboda štampe glavni je temelj u obrani državnih i čovječanskih prava, pa treba da bude i u staleškim. — Glas iskrenosti ne

PREPROGE.

Preproge vsake vrste je treba od časa do časa temeljito očistiti, ne samo ker so umazane, ampak tudi radi tega, ker so shojene.

Ni potrebno, da za tako čiščenje izdajete mnogo denarja, »RADION« bo to storil brez velike muke.

Raztopi »RADION« v MRZLI vodi, namoči v tej raztopini krpo in z njo v ravnih potezah briši po razgrnjeni preprogi.

Nadaljuj potem to pranje, toda s čisto mrzlo vodo, izkrtaj in izpraši preprogo, pa se bo izgled in barva pokazala, kot da je preproga nova.

smije da bude ma bilo kome zazoran, jer vodi k ljudskom savršenstvu. Pogotovu pak nije zgodno, da ga se prigušuje bilo ikakvim zastraživanjem. — Naknadno saznajemo, da je disciplinski postupak protiv Dimnika i Skulja obustavljen na temelju odredbe Ministra prosvjete. Ako to stoji, pozdravljamo taj gest sa zadovoljstvom, jer u tome vidimo objektivnost najviše nam pretpostavljene vlasti, te pobjedu pravde i učiteljske solidarnosti. — »Hrvatski učitelj«, br. 11.—12. od 20. junija 1828.

Nadaljevalno šolstvo.

— Konferenco učiteljev obrtno-nadaljevalnih šol prelagamo na nedoločen čas zaradi predpriprav. Kdaj se bo ista vršila, bomo obvestili pravočasno. Prijave pa sprejemamo kljub temu nadalje. — UJU — poverjeništvu Ljubljana.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— oio — II. IZOBRAŽEVALNI TEČAJ se vrši na željo večine dosedaj pri-glašeni izobraževalnih krožkov v drugi polovici avgusta (in sicer inkl. 20.—25. avgusta).

Kraj zborovanja (Ljubljana ali Maribor) določi naša pokrajinska skupščina.

Nogavice, flor in svilene v vseh barvah. Največja izbira, najnižje cene. Pletenine, bluze, kratavice itd. priporoča modna trgovina FR.M.ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.

Naša stanovska organizacija.

V boju za osnovne principe moderne demokracije,

RESOLUCIJA.

Učiteljstvo novomeškega sreza, zborujoče v Crmošnjicah 9. junija, se izreka v slučaju Dimnik - Skulj s poverjeništvom povsem solidarno.

Dodatno na zadnjo resolucijo, sprejeto na društvenem zborovanju v Novem mestu 12. maja t. l. in odposlano Izvršnemu odboru, vztrajamo na tem, da mora na službenem položaju vršilca dolžnosti nadzornika za osnovne šole biti osnovnošolski učitelj.

Izposluje naj se, da se disciplinsko postopanje, kakor tudi sodno postopanje proti uredniku tov. Ivanu Dimniku in predsedniku slov. sekcije UJU tov. Andreju Skulju ukine; naj se pa vsekakor razčisti ozadje vseh ukrepov, naperjenih napram našima funkcionarjema.

Poverjeništvu se poziva, da dobi od šol. oblasti dovoljne garancije, da se ne bodo več ponavljali slučajji, ki bi nam omejevali po zakonu zajamčena državljanska prava.

Naj se končno tudi za učiteljstvo že uveljavijo v polnem obsegu disciplinski predpisi činovniškega zakona.

Postopek po zakonu iz leta 1873. naj se čim prej ukine in se odloži disciplinske zadeve vse dotlej, dokler ministarstvo prosvete ne izda navodil in pojasnil glede disciplinskega postopka.

Učiteljsko društvo z novo meški okraj.

Poizkusite „POPPAEA“
ustno in kolinsko vodo.

—oio Vse sklicatelje izobraževalnih krožkov prosimo, da nam nemudoma predložijo obračun prodanih in preostalih brošur ter kažejo denar za prodane izvode. Na dopisnici naj nam sporoče, koliko izvodov vsake brošure (I. in II.) imajo še v zalogi. Neprodane brošure naj obdrže za enkrat še doma; v prihodnjem šolskem letu bomo sporočili navodila za nadaljno postopanje.

—oio Samo 36 krožkov nam je po prejemu zadnje okrožnice naznanilo svoje stanke. Ali naj pomeni to, da vseh ostalih 90 krožkov ni zborovalo, ne zavzelo svojega stališča napram izvenšolskemu delu, niti imenovalo svojih delegatov za II. izobraževalni tečaj? To je po našem mnenju kratkomalo nemogoče, ker poznamo osebno celo vrsto idealnih tvarišev in tovarišic, ki so se preko vsega leta z velikim zanimanjem udeleževali dela po krožkih, in to iz prepričanja, da je to prva in najvažnejša naloga vseh, ki hočejo, da zasijejo našemu stanu in narodu boljši dnevi. Kje so vsi ti idealni borci za svetlejšo bodočnost?

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za 170. smrtni slučaj — Alojzija Samec, Polje — v znesku 6 Din, zakonski pari 11 Din. Zamudnikom sem prišel k temu znesku še prejšnje zastanke. Prosim, nakažite te male zneske takoj, da ne založite položnice! — Posmrtnina za 170. smrtni slučaj je znašala 11.090 Din. — Danes (1. julija 1928) ima U. S. 2250 članov, posmrtnina znaša 11.250 Din. — Ker bo društveni upravitelj čez počitnice izven Ljubljane, zahtevajte morebitne informacije le pismeno na društveni naslov. — Vsem: Vsele počitnice!

Naša stanovska organizacija.

V boju za osnovne principe moderne demokracije,

+r GORNJEGRANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO

se je na svojem zborovanju dne 16. junija 1928 v Lučah izreklo z ozirom na discipl. preiskavo proti poverjeniku in uredniku »Učit. Tovariša« soglasno za resolucijo, ki jo je sprejelo učit. društvo za Ljubljano okolico. Gornjegrajsko učiteljsko društvo.

+r LITIJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO. Zborovanje 11. VI. 1928 v Ljubljani. Na predlog tov. predsednika je bila sprejeta resolucija s katero se litijsko učit. društvo pridružuje resoluciji učit. društva ljubljanske okolice, sprejete 9. jun. t. l. ter izreka vodstvu organizacije popolno zaupanje s prošnjo, da vstraja neomajno v boju za pravico in resnico.

Litijsko učiteljsko društvo.

+r KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO, zborujoče dne 13. junija 1928 v Konjicah, je soglasno sprejelo predlog predsednika, da se izreče tovarišema Dimniku in Skulju zaupnico.

Iz poverjeništvu UJU.

DELOVANJE POVERJENISTVA UJU V LJUBLJANI.

(Poročilo 6. seje z dne 30. junija 1928.)

Otvoritev.

Poverjenik tov. A. Skulj otvori sejo in ugotovi sklepčnost. Govori o položaju v organizaciji in o pripravah za pokrajinsko skupščino, zlasti o nominiranju zastopnikov v posamezne odseke.